

ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสตูล

ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ*

Selection Factors Affecting the Management of Child Development Centers under the Sub-District Administrative Organization in Satun Province According to the National Early Childhood Development Center Standards

นูไรนี เศรษฐสุข, โสภนา สุดสมบุญ และเก็จกนก เอื้อวงศ์

Nurainee Sattasook, Sopana Sudsomboon and Ketkanok Urwongse

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nunena12@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสตูล ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ 2) ระดับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และ 4) ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างคือ ครูและผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสตูล จำนวน 184 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน

*ได้รับบทความ: 4 มีนาคม 2565; แก้ไขบทความ: 29 สิงหาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 31 สิงหาคม 2565

Received: March 4, 2022; Revised: August 29, 2022; Accepted: August 31, 2022

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในระดับปานกลางถึงสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. วัฒนธรรมองค์กร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ลักษณะโครงสร้างองค์กร และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ โดยทั้ง 4 ปัจจัยร่วมกันบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ร้อยละ 65.1

คำสำคัญ: ปัจจัยคัดสรร; การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the selection factors related to management of child development center under the Sub-District Administrative Organization in Satun Province according to the National Early Childhood Development Center; 2) the level of management of child development centers; 3) the relationship between selection factors related to the management and the management of child development centers; and 4) the selection factors affecting the management of child development centers. The research sample consisted of 184 teachers and child caregivers in the child development center under the Sub-district Administrative Organization in Satun Province, all of whom were obtained by the Taro Yamane's formula and stratified random sampling based on child development center size. The employed research instrument was questionnaire. The statistics employed for data analysis were the frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficients, and stepwise multiple regression analysis.

The research results were as follows:

1. The overall and each factors of selection factors related to the management of child development center were at the high level.

2. The overall and each aspect of the management of the Child Development Center were at the high level.

3. All selection factors were positively correlated with the management of child development centers at moderate to high levels at the .05 level statistically significant.

4. The organization culture, the information technology and communication, the organizational structure, and the academic leadership of administrators were affecting the management of child development centers under the Tambon Administrative Organization in Satun Province according to the National Early Childhood Development Center Standards. These factors were significant predictors of the management of the Childhood Development Center Standards and they could explain 65.1% of the variance ($p = .05$).

Keywords: Selection Factors; Management of Child Development Centers

1. บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมทางสังคมเป็นการขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะการเริ่มต้นศึกษาในเด็กปฐมวัยที่หน่วยงานที่รับผิดชอบ ต้องตระหนักและให้ความสำคัญในการจัดประสบการณ์ การอบรมเลี้ยงดู เพื่อวางรากฐานการพัฒนาอย่างเป็นระบบก่อนเข้ารับการศึกษาระดับที่สูงขึ้น โดยมุ่งเน้นพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปประเทศไทย เป็นการพัฒนาค้นไทยในยุคศตวรรษที่ 21 ให้มีวินัย ใฝ่รู้ มีทักษะความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งมีจริยธรรมคุณธรรม ซึ่งการที่จะจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐาน มีการบริหารจัดการที่ดีจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยการบริหารต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานมีมาตรฐาน

การจัดการศึกษาในระดับก่อนปฐมวัยมีความสำคัญมากในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นรากฐานที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของคนตลอดชีวิตเพราะเด็กที่มีสุขภาพดี และมีการพัฒนาการที่เหมาะสมกับช่วงวัยสามารถเรียนรู้เพิ่มพูนทักษะตามศักยภาพของตนเอง ทั้งนี้การจัดการศึกษาสำหรับปฐมวัยจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน สังคม บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ครู/ผู้ดูแลเด็ก โรงเรียน และองค์กรทุกระดับ โดยเฉพาะการองค์กรระดับท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการจัดการศึกษาระดับก่อนปฐมวัย ซึ่งได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) และฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2553) มาตรา 18 (1) ที่กำหนดให้การจัดการศึกษาปฐมวัยจัดในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่ตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดประสบการณ์ การอบรมเลี้ยงดูกุลบุตร กุลธิดาของประชาชนตั้งแต่แรกเกิด เพื่อวางรากฐานการพัฒนาคนอย่างเป็นระบบก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งหวังให้มีการเตรียมความพร้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพและทัดเทียมกับอารยประเทศ โดยกำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาปฐมวัยไว้ว่าจะต้องมีการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา และลักษณะนิสัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการอย่างเต็มศักยภาพ รวมถึงมีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัยของเด็กตามวัยและสามารถเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างภาคภูมิใจและสมวัย ซึ่งในปัจจุบันการบริหารจัดการจัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ดำเนินการตามมาตรฐานสถานศึกษาพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้ 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มาตรฐานด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และมาตรฐานด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดสตูลภายใต้สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลมีรูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 รูปแบบคือ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งขึ้นเอง และได้รับการถ่ายโอนจากหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งส่งผลให้แต่ละแห่งมีสภาพการบริหารจัดการที่แตกต่างกันไปเนื่องจากความแตกต่างของบริบทของพื้นที่ สภาพแวดล้อม และสภาพเศรษฐกิจ รวมถึงนโยบายในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งนี้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของจังหวัดสตูลส่วนใหญ่มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ อย่างไรก็ตามมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่งที่ได้รับผลการประเมินด้านการบริหารจัดการในระดับต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากหลายปัจจัย ซึ่งจากการศึกษาในเบื้องต้นพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาระดับก่อนปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านโครงสร้างองค์กรด้านวัฒนธรรมองค์การ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสตูล ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและมีแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสตูล ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสตูล ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสตูล ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
4. เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสตูล ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู และผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสตูล จำนวน 350 คน กลุ่มตัวอย่างที่จำนวน 184 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ เกี่ยวกับปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 4 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านลักษณะโครงสร้างองค์กรปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร มีความเที่ยงเท่ากับ .91 .81 .92 และ .81 ตามลำดับ และแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติมีความเที่ยงเท่ากับ .94

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับครูและผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสตูล จำนวน 184 คน ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามในรูปแบบเอกสาร หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามไปส่งมอบให้ผู้อำนวยการกองการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ภายใน 1 สัปดาห์ เมื่อครบกำหนดผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 184 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อได้แบบสอบถามมาแล้วจะนำผลที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปตามขั้นตอนดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ และร้อยละ 2) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน 3) ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วิเคราะห์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน แล้วนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ และ 5) ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน

4. สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ปัจจัยคัดสรร	M	S.D.	ระดับ
1. ลักษณะโครงสร้างองค์กร (X_1)	4.23	0.40	มาก
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร (X_2)	4.41	0.43	มาก
3. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (X_3)	4.19	0.39	มาก
4. วัฒนธรรมองค์กร (X_4)	4.37	0.41	มาก
รวม	4.23	0.40	มาก

2. การบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัว และชุมชนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ การบริหารจัดการบุคลากรและการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	M	S.D.	ระดับ
1. การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ	4.31	0.40	มาก
2. การบริหารจัดการบุคลากร	4.26	0.37	มาก

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	M	S.D.	ระดับ
3. การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย	4.25	0.40	มาก
4. การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้	4.29	0.43	มาก
5. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน	4.33	0.45	มาก
รวม	4.30	0.34	มาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติพบว่าทั้ง 4 ปัจจัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารจัดการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (Y) ในระดับปานกลางถึงสูง ($r = .642$ ถึง $.760$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เรียงตามลำดับ ได้แก่ วัฒนธรรมองค์กร (X_4) ($r = .760$) ลักษณะโครงสร้างองค์กร (X_1) ($r = .687$) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (X_3) ($r = .662$) และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร (X_2) ($r = .642$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสตูล ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ตัวแปร	(X_1)	(X_2)	(X_3)	(X_4)	Y
(X_1)	1.00				
(X_2)	.674**	1.00			
(X_3)	.685**	.563**	1.00		
(X_4)	.689**	.654**	.642**	1.00	
Y	.687**	.642**	.662**	.760**	1.00

* p-value < .05

4. ปัจจัยคัดสรรทั้ง 4 ปัจจัยส่งผลต่อการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร (X_4) สามารถทำนายผลการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ร้อยละ 57.5 เมื่อเพิ่มปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (X_3) ช่วยทำนายการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 62.5 เมื่อเพิ่มปัจจัย

ด้านลักษณะโครงสร้างองค์กร (X_1) ช่วยทำนายนายการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 64.3 และเมื่อเพิ่มปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร (X_2) ช่วยทำนายนายการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 65.1 ดังนั้น ทั้ง 4 ปัจจัยร่วมกันทำนายนายการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานศึกษาพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติได้ร้อยละ 65.1 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสตูลตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ตัวแปรทำนาย	R	R ²	Adjusted R ²	Std.Error	F	P
(X_4)	.760	.577	.575	.23549	248.74	.000
(X_4), (X_3)	.793	.629	.625	.22130	153.391	.000
(X_4), (X_3), (X_1)	.806	.649	.643	.21587	110.871	.000
(X_4), (X_3), (X_1), (X_2)	.811	.658	.651	.21356	86.192	.000

* p-value < .05

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พบว่า ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับมากไปน้อย ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร ลักษณะโครงสร้างองค์กร และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่มทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีการสนับสนุนให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอและครอบคลุม รวมถึงครูและบุคลากรส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้หรือทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างเพียงพอ ทำให้การจัดประสบการณ์ให้เด็กหรือการบริหารจัดการยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ประกอบกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรไม่สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อแก้ไขและปรับปรุงการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงไม่สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการจัดเตรียมสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนอย่างเหมาะสมและพอเพียง สอดคล้องยุทธศักดิ์ ไชยสีหา (2556) ที่พบว่า ปัจจัยด้านการสื่อสารเป็นปัจจัยบริหารที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาอยู่ในลำดับสุดท้ายในขณะที่

ที่สรุปต์ บุญเกษม (2560) ที่พบว่า ปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็กในลำดับสุดท้าย

2. ผลการวิจัยเกี่ยวกับระดับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสตูล ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยและการบริหารบุคลากรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในสองลำดับสุดท้ายและมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะการเตรียมพร้อมสำหรับภัยพิบัติทั้งภายในและภายนอกอย่างเป็นระบบโดยเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีนโยบายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างชัดเจนทั้งในเชิงปฏิบัติและเชิงหลักการ รวมทั้งผู้บริหารระดับสูงยังไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาทั้งที่เป็นภัยธรรมชาติและภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ นอกจากนี้ ยังไม่มีการประเมินสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างเป็นระบบต่างๆ ที่เป็นมาตรฐานการจัดการศึกษาที่สำคัญที่กำหนดโดยต้นสังกัดซึ่งไม่สอดคล้องกับกุสุมา ศรีละพันธ์ (2555) ที่พบว่า คุณภาพการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านอาคาร สถานที่ สภาพแวดล้อม และความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสตูล ส่วนใหญ่เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่รับการถ่ายโอนมาจากหน่วยงานอื่น และยังคงใช้อาคาร สถานที่ และสภาพแวดล้อมเดิมในการจัดการเรียนการสอนประกอบกับบางพื้นที่ยังไม่มีมีการถ่ายโอนเสร็จสมบูรณ์ตามกฎหมาย ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถเข้าไปบริหารจัดการได้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความพร้อมทั้งทางกายภาพและความปลอดภัยได้อย่างเต็มที่

ในขณะที่การบริหารบุคลากรพบว่า การกำหนดอัตรากำลังไม่สอดคล้องกับความจำเป็นในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูและผู้ดูแลเด็ก นอกเหนือจากภาระงานในตำแหน่งประจำประกอบกับครูและผู้ดูแลเด็กไม่ตระหนักและปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดซึ่งสอดคล้องกับทรรศนกร สงครินทร์ (2558) ที่พบว่า การพัฒนาบุคลากรและการทำงานเป็นทีมเป็นปัจจัยบริหารที่เกี่ยวข้องประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาต่ำที่สุดในกลุ่ม ซึ่งไม่สอดคล้องกับกุสุมา ศรีละพันธ์ (2555) ที่พบว่า คุณภาพการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด

3. จากสมมติฐานข้อ 1 ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสตูล ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ อยู่ในระดับปานกลางถึงสูง โดยเฉพาะวัฒนธรรมองค์กรมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับสูง ซึ่งแสดงว่า ถ้าหากครูและผู้ดูแล

เด็กมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองและสามารถทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพก็จะทำให้สามารถบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับขวัญใจ สุตรัก (2553) ซึ่งพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการมีค่านิยมร่วมกันกับประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับยุทธศักดิ์ ไชยสีหา (2556) ที่พบว่าวัฒนธรรมองค์กรมีความสัมพันธ์กับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลอยู่ในระดับสูง รวมถึง Chanly Hong (2016) ที่พบว่า ความสามารถพัฒนาทัศนคติทางบวก และความสามารถในการปรับตัวมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการจัดการศึกษาในระดับมาก

4. จากสมมติฐานข้อ 2 ปัจจัยคัดสรรอย่างน้อย 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสตูลตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ โดยเฉพาะวัฒนธรรมองค์กร เป็นปัจจัยที่สำคัญมากกว่าปัจจัยอื่นๆ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูและบุคลากรเด็กมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองและสามารถทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพก็จะทำให้สามารถบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากวัฒนธรรมองค์กรเปรียบเสมือนวิถีปฏิบัติ การทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจกันในระบบทีม ที่มุ่งเน้น การทำงานที่วางเป้าหมายร่วมกัน และร่วมแรงร่วมใจส่งผลต่อการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ การดำเนินงานหรือแนวทางสำหรับการดำเนินงานที่จำเป็นสำหรับสมาชิกในองค์กรที่สามารถรับรู้และเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับค่านิยมหรือบรรทัดฐานที่ทุกคนต้องถือปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้องค์กรมีแนวทางปฏิบัติงานร่วมกันส่งผลต่อการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับเบญจมาภรณ์ เครือสุวรรณ (2557) ที่ได้สรุปว่าวัฒนธรรมองค์กร เป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมทั้งที่เห็นโดยการแสดงออกชัดเจนและพฤติกรรมหรือการแสดงออกถึงสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจ ซึ่งทำให้บุคคลแตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม รวมทั้งสิ่งที่บุคคลสร้างขึ้น รวมถึงประเพณี ความคิดและคุณค่าต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับยุวดี ประทุม (2560) ที่พบว่าวัฒนธรรมองค์กรเป็นปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการศึกษา โดยร่วมกันทำนายได้ 60.2% นอกจากนี้ ยุทธศักดิ์ ไชยสีหา (2556) ที่พบว่าวัฒนธรรมองค์กรเป็นปัจจัยที่ร่วมกันทำนายการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลได้ถึง 69.20% รวมถึงขวัญใจ สุตรัก (2553) ที่พบว่า การมีค่านิยมร่วมกันเป็นปัจจัยร่วมกันทำนายประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ถึง 90.8% อาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารครูและบุคลากรที่ดูแลรับผิดชอบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับ

ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าเป็นสิ่งที่รับรู้และปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งแสดงออกมาเป็นแบบแผนในการปฏิบัติงาน การสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับการเห็นคุณค่าของการพัฒนาตนเอง การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างสมาชิกภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นพฤติกรรมหรือสิ่งที่สร้างขึ้นร่วมกันเพื่อนำองค์กรไปสู่ความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียว และความยั่งยืนขององค์กร ประกอบด้วย ปัจจัยหลายๆ อย่าง อาทิ ทักษะคน ค่านิยม หรือแม้กระทั่งความเชื่อที่จะช่วยสร้างเป้าหมายองค์กรให้ทุกคนมองเห็นเป็นภาพเดียวกัน ทั้งยังเป็นตัวกำหนดวิธีการทำงานให้เป็นไปตามกลยุทธ์ขององค์กร

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

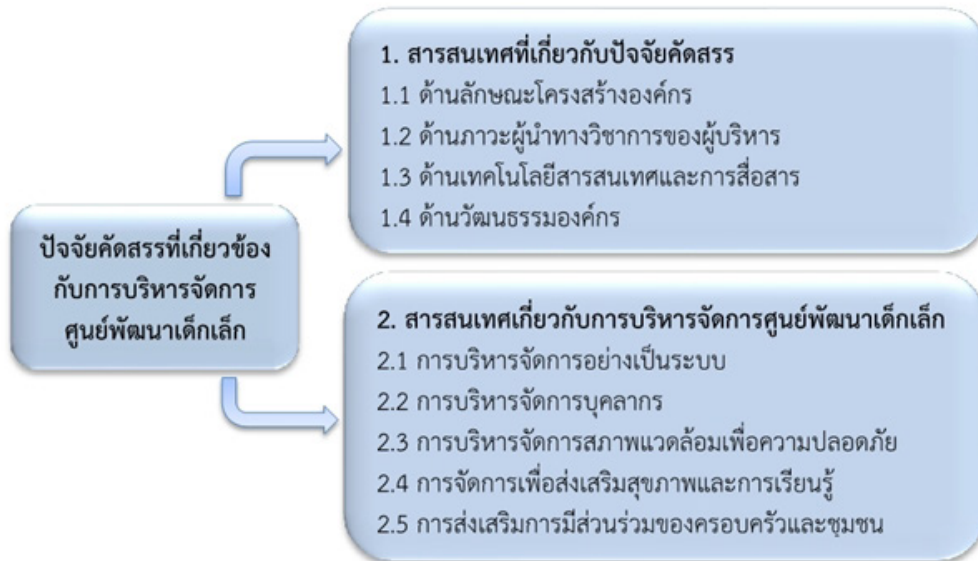
องค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนครูและผู้ดูแลเด็กให้สามารถพัฒนาศักยภาพทักษะด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน และการปฏิบัติงานอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

นักวิจัยควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และควรศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีประสิทธิภาพสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการทำวิจัยครั้งนี้ ได้สารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสตูลตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการสร้าง ปัจจัยด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กุสุมา ศรีละพันธ์. (2555). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา. (การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ขวัญใจ สุตริก. (2553). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน ตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ทรศนกร สงครินทร์. (2558). ปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 5(3), 53-61.
- เบญจมาภรณ์ เครือสุวรรณ. (2557). วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ยุทธศักดิ์ ไชยสีหา. (2556). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 7(1), 140-150.
- ยุวดี ประทุม. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สรคุปต์ บุญเกษม. (2560). ปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 11(1), 217-230.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: พริกหวาน.
- Chanly, Hong. (2016). *Administrative factors affecting the effectiveness of secondary schools in the PrasatSombor district Kampong Thom Province Cambodia*. (Master of Education). Chachoengsao: Rajabhat Rajanagarindra University.

